

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Porozumienie w sprawie dofinansowania Projektu państwowej jednostki budżetowej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 w ramach:

Osi priorytetowej (numer - nazwa Osi priorytetowej)

Działania (numer - nazwa działania)

Poddziałania (numer - nazwa poddziałania)

Numer ewidencyjny wniosku (numer wniosku)

Porozumienie nr: .....

W sprawie dofinansowania Projektu: *[Tytuł projektu]* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, zwane dalej „Porozumieniem”,

zawarte w Opolu, w dniu ..... r.

między:

Województwem Opolskim, reprezentowanym przez Zarząd Województwa Opolskiego w osobach

.....**[imię, nazwisko, pełniona funkcja]**,

.....**[imię, nazwisko, pełniona funkcja]**,

na podstawie ..... stanowiącego Załącznik nr 1a ,

pełniącym funkcję Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2007-2013, zwanym dalej „Instytucją Zarządzającą programem”

a

[nazwa i adres Beneficjenta gdy posiada NIP lub REGON, należy podać te numery], zwanym/zwaną dalej „Beneficjentem”, reprezentowanym(a) przez:

..... **[imię, nazwisko, pełniona funkcja]**,

na podstawie .....¹, stanowiącego Załącznik nr 1b,

zwanymi dalej „Stronami Porozumienia”

Działając na podstawie art. 26 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. 2009, Nr 84, poz. 712) strony postanawiają, co następuje:

Definicje

§ 1

Ileć w niniejszym porozumieniu jest mowa o:

- 1) „Programie” – należy przez to rozumieć Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013, przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego, Uchwałą nr 1070/2007 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 29.X.2007.
- 2) „Szczegółowym opisie” – należy przez to rozumieć „Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013”, przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego, Uchwałą nr ..... Zarządu Województwa Opolskiego z dnia .....
- 3) „Osi priorytetowej” – należy przez to rozumieć *[Nazwa i numer Osi Programu, w ramach której Projekt otrzymał dofinansowanie]*.

¹ Należy wpisać właściwy dokument wskazujący na umocowanie do działania w imieniu i na rzecz Beneficjenta

- 4) „Działaniu” – należy przez to rozumieć [Nazwa i numer Działania Programu, w ramach którego Projekt otrzymał dofinansowanie].
- 5) „Poddziałaniu” – należy przez to rozumieć [Nazwa i numer Poddziałania Programu, w ramach którego Projekt otrzymał dofinansowanie].
- 6) „Funduszu” – należy przez to rozumieć Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.
- 7) „Ustawie” - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (j.t. Dz. U. 2009, Nr 84, poz. 712)
- 8) „Ustawie o finansach” - należy przez to rozumieć Ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 157, poz. 1240).
- 9) „Prawie zamówień publicznych” - należy przez to rozumieć Ustawę z dnia 29.01.2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r., Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.),
- 10) „Beneficjencie” - należy przez to rozumieć beneficjenta (państwową jednostkę budżetową) zgodnie z rozporządzeniem Rady nr 1083/2006 oraz ustawą.
- 11) „Instytucji Zarządzającej programem” – należy przez to rozumieć Zarząd Województwa Opolskiego.
- 12) „Dofinansowaniu” – należy przez to rozumieć wsparcie udzielane Beneficjentowi ze środków publicznych na podstawie Porozumienia, pochodzące ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przekazywane w formie płatności z rachunku Ministra Finansów, o którym mowa w art. 200 ust. 1 ustawy o finansach, prowadzonego w Banku Gospodarstwa Krajowego.
- 13) „Wkładzie własnym” – należy przez to rozumieć środki finansowe będące w dyspozycji i zagwarantowane przez Beneficjenta, zabezpieczone w budżecie państwa przez dysponenta właściwej części budżetowej, przeznaczone na realizację Projektu;
- 14) „Rachunku bankowym Beneficjenta” – należy przez to rozumieć rachunek bankowy, którego posiadaczem jest Beneficjent, nr ....., nazwa..... prowadzony w banku....., z którego ponoszone są wydatki, o których mowa w pkt 13, w ramach Projektu.
- 15) „Wydatkach kwalifikowalnych” – należy przez to rozumieć wydatki uznane za kwalifikowalne i spełniające kryteria zgodnie z:
  - Rozporządzeniem (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5.07.2006 r.,
  - Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11.07.2006 r.,
  - Rozporządzeniem Komisji nr 1828/2006 z dnia 8.12.2006 r.,
  - Ustawą oraz rozporządzeniami i wytycznymi wydanymi na podstawie Ustawy,
  - krajowymi zasadami kwalifikowalności wydatków w okresie programowania 2007-2013,
  - Programem,
  - Szczegółowym opisem,
  - zasadami określonymi przez Instytucję Zarządzającą programem.
- 16) „Porozumieniu” – należy przez to rozumieć niniejsze Porozumienie.
- 17) „Wniosku” – należy przez to rozumieć wniosek o dofinansowanie złożony przez Beneficjenta celem uzyskania dofinansowania dla Projektu, na podstawie którego zostało podpisane Porozumienie.
- 18) „Projekcie” – należy przez to rozumieć projekt [Tytuł projektu], nr [numer projektu], określony we Wniosku.
- 19) „Vademecum - tom III” – należy przez to rozumieć „Vademecum dla beneficjentów RPO WO 2007-2013. Tom III Realizacja i rozliczenie projektów w ramach RPO WO 2007-2013” - dokument przyjęty Uchwałą nr ..... Zarządu Województwa Opolskiego z dnia ....., regulujący i wyjaśniający w sposób szczegółowy prawa i obowiązki Beneficjenta, oraz prawa i obowiązki Instytucji Zarządzającej programem.
- 20) „Sile wyższej” – należy przez to rozumieć zdarzenie lub połączenie zdarzeń obiektywnie niezależnych od Beneficjenta lub Instytucji Zarządzającej programem, które zasadniczo i istotnie utrudniają wykonywanie części lub całości zobowiązań wynikających z Porozumienia, których Beneficjent lub Instytucja Zarządzająca programem nie mogły przewidzieć i którym nie mogły zapobiec ani ich przeciwdziałać poprzez działanie z należytą starannością ogólnie przewidzianą dla cywilnoprawnych stosunków zobowiązaniowych. Postępowanie w zakresie wykonywania Porozumienia pod wpływem siły wyższej strony określa w drodze obustronnych negocjacji i zmiany zapisów Porozumienia.
- 21) „Wniosku o płatność” – należy przez to rozumieć określony przez Instytucję Zarządzającą programem formularz wniosku o płatność zawierający część sprawozdawczą wraz z wymaganymi załącznikami; dokument, na podstawie którego Beneficjent dokonuje rozliczenia wydatków ponoszonych w ramach Projektu oraz składa sprawozdanie z realizacji Projektu. Wzór Wniosku o płatność, oraz szczegółowe wytyczne dotyczące sposobu oraz terminów składania wniosków o płatność zostały określone przez Instytucję Zarządzającą programem w Vademecum – tom III.
- 22) „Rozliczeniu wydatków” – należy przez to rozumieć przedstawienie we wniosku/wnioskach o płatność wydatków kwalifikowalnych poniesionych na realizację Projektu przez Beneficjenta wraz z udokumentowaniem ich poniesienia zgodnie z zasadami właściwymi dla Programu-
- 23) „Rozpoczęciu realizacji projektu” - należy przez to rozumieć termin określony we Wniosku, jako rozpoczęcie rzeczowej realizacji Projektu. Data ta określona jest w § 3 ust. 1 pkt. 1.
- 24) „Zakończeniu rzeczowym realizacji projektu” – należy przez to rozumieć datę podpisania przez Beneficjenta protokołu ostatecznego odbioru lub wystawienia świadectwa wykonania, lub innego dokumentu równoważnego w ramach realizacji Projektu, stwierdzającego rzeczowe zakończenie realizacji projektu. Data ta określona jest w § 3 ust. 1 pkt 2.
- 25) „Zakończeniu finansowym realizacji projektu” – należy przez to rozumieć datę poniesienia przez Beneficjenta ostatniego wydatku w ramach realizacji projektu. Data ta określona jest w § 3 ust. 1 pkt 3.
- 26) „Instytucji Certyfikującej/Instytucji Pośredniczącej w Certyfikacji” – należy przez to rozumieć Ministerstwo Rozwoju Regionalnego/Wojewodę Opolskiego.

- 27) „BGK” – należy przez to rozumieć Bank Gospodarstwa Krajowego, który dokonuje płatności na rzecz Beneficjenta z rachunku Ministra Finansów otwartego w Banku Gospodarstwa Krajowego, pełniący rolę tzw. *Płatnika*.
- 28) „Zleceniu płatności” – należy przez to rozumieć podstawę dokonania płatności na rzecz Beneficjenta, wystawiane przez Beneficjenta i przekazywane do BGK.
- 29) „Rozporządzenie w sprawie płatności” – należy przez to rozumieć Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie płatności w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz przekazywania informacji dotyczących tych płatności (Dz. U z 2009 r., Nr 220, poz 1726).

Przedmiot Porozumienia

§ 2

1. Porozumienie określa procedury, zasady, warunki i tryb, na jakich Beneficjent zobowiązuje się dokonać rozliczenia wydatków poniesionych na realizację Projektu (rozliczenie Dofinansowania).
2. Porozumienie obowiązuje od dnia podpisania i trwa przez okres 5 lat po zakończeniu finansowej realizacji Projektu.
3. Beneficjent zobowiązuje się do realizacji Projektu w oparciu o Wniosek.
4. Dofinansowanie jest przeznaczone na realizację Projektu przez Beneficjenta, z zastrzeżeniem zapisów Wniosku wskazujących jednostkę lub partnera, który uczestniczy w realizacji projektu.
5. Wniosek jest załącznikiem do Porozumienia i stanowi jego integralną część.
6. Ewentualne zmiany we Wniosku będą dokonywane tylko w drodze zmiany zapisów Porozumienia, w formie aneksu.
7. **Całkowita wartość Projektu** wynosi: ..... zł (słownie: .....)
8. **Całkowite wydatki kwalifikowalne Projektu** wynoszą: ..... zł (słownie: .....)
9. **Całkowite wydatki niekwalifikowalne Projektu** wynoszą: ..... zł (słownie: .....)
10. Na warunkach, w trybie i zasadach określonych w niniejszym Porozumieniu, Beneficjent zobowiązuje się do rozliczenia Instytucji Zarządzającej programem **Dofinansowania** w kwocie nieprzekraczającej: ..... zł (słownie: .....), stanowiącej nie więcej niż ..... % kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych Projektu.
11. Beneficjent zobowiązuje się wnieść w realizację Projektu **wkład własny** w kwocie nie mniejszej niż: ..... zł (słownie: .....), stanowiącej co najmniej ..... % kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych Projektu.
12. Źródła pochodzenia wkładu własnego określa Wniosek.
13. Wkład własny Beneficjenta podlega rozliczeniu wg. procedur, zasad i warunków określonych w niniejszym Porozumieniu.
14. Dofinansowaniu podlegają jedynie wydatki kwalifikowalne objęte Porozumieniem.
15. Beneficjent zobowiązuje się pokryć w całości ze środków własnych wszelkie wydatki niekwalifikowalne w ramach Projektu.
16. Beneficjent zobowiązuje się do poniesienia całości wydatków w ramach Projektu wydatki na realizację Projektu są ujmowane w planie finansowym Beneficjenta na dany rok budżetowy.
17. Wszelkie wydatki w ramach projektu, których poniesienie stało się konieczne po podpisaniu Porozumienia, a których poniesienie jest konieczne w celu prawidłowego zrealizowania projektu, Beneficjent ma obowiązek zgłosić Instytucji Zarządzającej programem. Instytucja Zarządzająca programem podejmie decyzję o wprowadzeniu tych wydatków do zapisów Porozumienia, jako wydatków niekwalifikowalnych.
18. Porozumienie, zgodnie z § 2 pkt 3 lit. b Rozporządzenia w sprawie płatności, upoważnia Beneficjenta do składania Zleceń płatności, do wysokości środków określonych w ust. 10, z uwzględnieniem limitów wydatków ujętych w ustawie budżetowej w odpowiedniej części budżetowej.

Terminy realizacji i zakres rzeczowy Porozumienia

§ 3

1. Okres realizacji Projektu ustala się na:
  - 1) rozpoczęcie realizacji: .....
  - 2) zakończenie rzeczowe realizacji: .....
  - 3) zakończenie finansowe realizacji: .....
2. Instytucja Zarządzająca programem może zmienić terminy realizacji Projektu, określone w ust. 1, na wniosek Beneficjenta.
3. Pełen zakres rzeczowy Projektu, a zarazem przeznaczenie środków Dofinansowania określają zapisy Wniosku, a w szczególności określone w nim kategorie wydatków i wskaźniki.
4. Beneficjent jest zobowiązany do zrealizowania pełnego zakresu rzeczowego Projektu zgodnie z Wnioskiem i Porozumieniem.
5. Zakres rzeczowy jest określony w szczególności w harmonogramie rzeczowo-finansowym projektu, będący załącznikiem do Wniosku:
  - 1) zmiany terminów określonych w harmonogramie rzeczowo-finansowym nie wymagają wprowadzania ich w drodze zawarcia aneksu do Porozumienia,

Wzór

- 2) Beneficjent ma obowiązek przekazywać do wiadomości Instytucji Zarządzającej programem wszelkie zmiany terminów w harmonogramie rzeczowo-finansowym w terminie do 7 dni od dnia ich wprowadzenia,
- 3) Instytucja Zarządzająca programem może wezwać Beneficjenta do aktualizacji harmonogramu rzeczowo-finansowego.
6. Możliwe jest wprowadzenie zmian w realizacji projektu, w tym zmian w zakresie rzeczowym projektu pod warunkiem łącznego spełnienia poniższych warunków:
  - 1) zachowania na niezmienionym poziomie, lub zwiększenia wartości wskaźników realizacji projektu określonych we Wniosku,
  - 2) zachowania lub skuteczniejszego osiągnięcia celów projektu określonych we Wniosku,
  - 3) stwierdzenia przez Instytucję Zarządzającą programem, że wprowadzone zmiany, w tym zmiany zakresu rzeczowego projektu, nie pogorszą jakości oferowanych produktów lub usług lub prowadzić będą do ich polepszenia,
  - 4) zapewnienia racjonalności i celowości wydatkowania środków publicznych przynajmniej na poziomie pierwotnie określonym we Wniosku,
7. Wszelkie zmiany o których mowa w ust. 6 wprowadzone mogą być jedynie za uprzednią zgodą Instytucji Zarządzającej programem z uwzględnieniem § 16 Porozumienia oraz ich zgodności z prawem polskim i wspólnotowym, w szczególności Prawem zamówień publicznych.

Odowiedzialność Beneficjenta

§ 4

1. Beneficjent ponosi wyłączną odpowiedzialność wobec osób trzecich za szkody powstałe w związku z realizacją Projektu.
2. Prawa i obowiązki Beneficjenta wynikające z Porozumienia nie mogą być przenoszone na rzecz osób trzecich z zastrzeżeniem ust. 3,
3. Zmiana formy prawnej Beneficjenta, przekształcenia własnościowe lub konieczność wprowadzenia innych zmian, w wyniku wystąpienia okoliczności nieprzewidzianych w momencie składania wniosku a mogących skutkować przeniesieniem praw i obowiązków, o którym mowa w ust 2, możliwe są wyłącznie po poinformowaniu Instytucji Zarządzającej programem o konieczności ich wprowadzenia i zaakceptowaniu ich przez Instytucję Zarządzającą programem pod rygorem rozwiązania Porozumienia na zasadach w nim przewidzianych.
4. Beneficjent zobowiązuje się do realizacji Projektu z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i procedurami w ramach Programu, oraz w sposób, który zapewni prawidłową oraz terminową realizację Projektu oraz osiągnięcie celów i wskaźników Projektu założonych we Wniosku.
5. Beneficjent ponosi pełną odpowiedzialność za prawidłowość realizacji Porozumienia przez partnerów i reprezentujące go podległe jednostki organizacyjne, o których mowa w § 2 ust 4.
6. Wszelkie obowiązki Beneficjenta określone w Porozumieniu, w tym m. in. konieczność składania oświadczeń o VAT, spoczywają także na partnerach i reprezentujących Beneficjenta podległych jednostkach organizacyjnych, o których mowa w § 2 ust 4.

Plan finansowy

§ 5

1. W kolejnych latach realizacji Porozumienia, Dofinansowanie rozliczane jest na podstawie **Podziału rozliczania kwoty Dofinansowania na kolejne lata realizacji projektu**, którego wzór stanowi załącznik nr 3 do Porozumienia.
2. Podział, o którym mowa w ust. 1, jako załącznik do Porozumienia stanowi jego integralną część, a wszelkie jego zmiany wymagają wprowadzenia do Porozumienia w formie aneksu, na poniższych zasadach:
  - 1) zmiana planowanego poziomu Dofinansowania na kolejne lata realizacji Projektu (lata budżetowe), do ujęcia we właściwych częściach budżetu państwa, wymaga uprzedniego uzgodnienia z Instytucją Zarządzającą programem,
  - 2) każda zmiana planu finansowego Beneficjenta w zakresie realizacji Projektu wymaga poinformowania o tym Instytucji Zarządzającej programem.
3. Beneficjent zobowiązany jest do dołożenia wszelkich starań, w szczególności takiego określenia kwot w **Podziale** określonym w ust. 1 i takiej realizacji Projektu, aby Wnioski o płatność złożone w danym roku budżetowym wyczerpały kwotę przyjętą na dany rok.
4. Beneficjent uzgadnia i przekazuje do Instytucji Zarządzającej programem, bezpośrednio przy podpisaniu Porozumienia, **Prognozę składania Wniosków o płatność**, której wzór stanowi Załącznik nr 4 do Porozumienia.
  - 1) Łączna kwota środków, jakie Beneficjent będzie rozliczać w danym roku nie może przekroczyć kwoty określonej dla tego roku w **Podziale**, o którym mowa w ust. 1,
  - 2) Prognoza składania Wniosków o płatność stanowi integralną część Porozumienia a jej ewentualne zmiany, na zasadach określonych w Vademecum – tom III, nie wymagają formy aneksu do Porozumienia.
5. Instytucja Zarządzająca programem weryfikuje złożoną przez Beneficjenta Prognozę składania Wniosków o płatność, o której mowa w ust. 4. Jeżeli do Prognozy konieczne jest wprowadzenie zmian, Instytucja Zarządzająca programem pisemnie informuje Beneficjenta o zakresie zmian koniecznych do wprowadzenia do Prognozy.
6. Beneficjent przekazuje do dnia 15 października każdego roku realizacji projektu **Prognozę składania wniosków o płatność na następny rok**, której wzór stanowi Załącznik nr 6 do Porozumienia:

- 1) Łączna kwota środków, jakie Beneficjent będzie rozliczać w następnym roku nie może przekroczyć kwoty określonej dla danego roku w **Podziale**, o którym mowa w ust. 1,
- 2) Prognoza składania wniosków o płatność na następny rok stanowi integralną część Porozumienia a jej ewentualne zmiany, na zasadach określonych w Vademecum – tom III, nie wymagają formy aneksu do Porozumienia.

Rozliczenie Dofinansowania

§ 6

1. Warunkiem zatwierdzenia Beneficjentowi rozliczenia Dofinansowania jest:
  - 1) Złożenie przez Beneficjenta do Instytucji Zarządzającej programem Wniosku o płatność, rozliczającego całość lub część przyznanego Dofinansowania, spełniającego wymogi formalne merytoryczne i rachunkowe. Zasady, wzór Wniosku o płatność, oraz terminy składania Wniosków o płatność oraz przygotowania odpowiednich dokumentów finansowych załączanych do Wniosku o płatność określa Vademecum – tom III.
  - 2) Poświadczenie przez Instytucję Zarządzającą programem prawidłowości wydatków przedstawionych przez Beneficjenta, tj. poniesienia wydatków objętych Porozumieniem i poniesionych zgodnie z jego zapisami oraz ich kwalifikowalności:
    - a) w przypadku stwierdzenia, podczas weryfikacji Wniosku o płatność rozliczającego część przyznanego Dofinansowania, nieprawidłowości wydatków Instytucja Zarządzająca programem pomniejszy wysokość rozliczonych wydatków Beneficjenta, w części w której wydatki zostały uznane za nieprawidłowo wydatkowane lub w ogóle nie dokona zatwierdzenia rozliczenia,
    - b) w przypadku gdy stwierdzenie nieprawidłowości wydatków zostanie dokonane podczas weryfikacji Wniosku o płatność całkowicie rozliczającego przyznane Dofinansowanie lub kontroli na miejscu realizacji Projektu, Instytucja Zarządzająca programem pomniejszy wysokość rozliczonych wydatków Beneficjenta, w części w której wydatki zostały uznane za nieprawidłowo wydatkowane lub w ogóle nie dokona zatwierdzenia rozliczenia,
    - c) w przypadku gdy kwota wydatków nieprawidłowych przekroczy wysokość pozostałych do rozliczenia wydatków, Instytucja Zarządzająca programem informuje o nieprawidłowościach dysponenta odpowiedniej części budżetowej.
  - 3) Akceptacji przez Instytucję Zarządzającą programem części sprawozdawczej z realizacji Projektu zawartej we wniosku o płatność.
2. Warunkiem końcowego rozliczenia projektu jest złożenie przez Beneficjenta Wniosku o płatność całkowicie rozliczającego przyznane Dofinansowanie.
3. Jeżeli w rozliczeniu końcowym Beneficjent nie wykorzysta całości środków Dofinansowania, nie wymaga to zawarcia aneksu do Porozumienia, a jedynie oświadczenia Beneficjenta, będącego załącznikiem do Wniosku o płatność całkowicie rozliczającego przyznane dofinansowanie, określającego wysokość środków niewykorzystanych w ramach Porozumienia.
4. Poświadczenie prawidłowości wydatków przez Instytucję Zarządzającą programem, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 podlega certyfikacji przez Instytucję Certyfikującą/Instytucję Pośredniczącą w Certyfikacji. Stwierdzenie przez te Instytucje nieprawidłowości wydatków poniesionych przez Beneficjenta obciąża Beneficjenta w takim samym stopniu, jak stwierdzenie nieprawidłowości dokonane przez Instytucję Zarządzającą programem:
  - 1) W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wydatków po przekazaniu do certyfikacji kwot ujętych przez Beneficjenta we wniosku o płatność rozliczającym część przyznanego Dofinansowania, Instytucja Zarządzająca programem pomniejszy wysokość rozliczonych wydatków Beneficjenta, w części w której wydatki zostały uznane za nieprawidłowo wydatkowane w następnych wnioskach o płatność rozliczających część przyznanego Dofinansowania, w wysokości w której wydatki zostały uznane za nieprawidłowe, z zastrzeżeniem zapisów ust. 4 pkt. 2.
  - 2) W przypadku, gdy określona w ust. 4 pkt. 1 kwota wydatków uznanych za nieprawidłowe przekroczy wysokość pozostałych do rozliczenia wydatków, Instytucja Zarządzająca programem informuje o nieprawidłowościach dysponenta odpowiedniej części budżetowej.
  - 3) W przypadku gdy stwierdzenie nieprawidłowości wydatków zostanie dokonane po przekazaniu do certyfikacji kwot ujętych przez Beneficjenta we wniosku o płatność całkowicie rozliczającym przyznane dofinansowanie, Instytucja Zarządzająca programem informuje o nieprawidłowościach dysponenta odpowiedniej części budżetowej.
5. W przypadku niewłaściwego poświadczenia przez Instytucję Zarządzającą programem prawidłowości wydatków przedstawionych przez Beneficjenta, kwotę rozliczonych Beneficjentowi wydatków pomniejsza się o wartość wydatków niekwalifikowalnych, które zostały nieprawidłowo poświadczone przez Instytucję Zarządzającą programem lub informuje o nieprawidłowościach dysponenta odpowiedniej części budżetowej.
6. Poświadczona przez Instytucję Zarządzającą programem kwota jest pomniejszana o wykazany przez beneficjenta dochód, o ile nie został on wcześniej uwzględniony przy wyliczaniu wysokości dofinansowania metodą luki finansowej w studium wykonalności załączonym do Wniosku.

Nieprawidłowe wykorzystanie środków

§ 7

Wzór

1. Jeżeli zostanie stwierdzone, że Beneficjent realizuje Projekt niezgodnie z Porozumieniem, zasadami Programu lub opóźnia się w realizacji Projektu albo zaprzestał jego realizacji, Instytucja Zarządzająca programem wzywa Beneficjenta do usunięcia nieprawidłowości.
2. W przypadku nie podjęcia działań ze strony Beneficjenta Instytucja Zarządzająca programem wystąpi z wnioskiem do dysponenta właściwej części budżetowej o zablokowanie środków Dofinansowania, zgodnie z art. 177 Ustawy o finansach.

Pozostałe obowiązki Beneficjenta

§ 8

1. Beneficjent oświadcza, że w przypadku Projektu nie następuje nakładanie się pomocy z funduszy pomocowych Unii Europejskiej.
2. Beneficjent zobowiązuje się do :
  - 1) Przedstawiania na żądanie Instytucji Zarządzającej programem wszelkich dokumentów, pisemnych informacji lub wyjaśnień związanych z realizacją Projektu, w wyznaczonym przez nią terminie.
  - 2) Stosowania się do obowiązujących i aktualnych wzorów formularzy oraz zapisów Vademecum – TOM III, na następujących zasadach:
    - a) Vademecum – TOM III jest załącznikiem do Porozumienia i stanowi jego integralną część. Każdorazowo, kiedy w Porozumieniu mowa jest o obowiązkach beneficjenta wynikających z Porozumienia lub zapisach Porozumienia, rozumie się przez to także obowiązki i zapisy określone w Vademecum – TOM III.
    - b) Instytucja Zarządzająca programem informuje Beneficjenta na piśmie o wprowadzeniu zmian w dokumentach, o których mowa w pkt 2.
    - c) Wszelkie zmiany w treści dokumentów, o których mowa w pkt 2 mają zastosowanie od dnia doręczenia pisma, o którym mowa w lit. b.
    - d) Treść zmian dokumentów, o których mowa w pkt 2, podawana będzie na stronach internetowych pod adresem wskazanym w piśmie.
    - e) Wprowadzenie zmian do dokumentów, o których mowa w pkt 2 nie wymaga zachowania formy aneksu do Porozumienia.
  - 3) Przestrzegania przepisów wspólnotowych w zakresie polityk horyzontalnych Unii Europejskiej. Oznacza to zwłaszcza coroczne składanie oświadczeń o wygenerowaniu dochodu przekraczającego wartość, wyliczoną metodą luki finansowej w Studium Wykonalności Inwestycji załączonym do Wniosku, w terminie do 31 grudnia każdego roku kalendarzowego przez okres obowiązywania Porozumienia, począwszy od daty zakończenia finansowej realizacji projektu.²
3. W przypadku zakupu sprzętu ruchomego Beneficjent oświadcza, że:
  - 1) sprzęt ruchomy będzie użytkowany zgodnie z celem określonym we Wniosku.
  - 2) sprzęt ruchomy będzie użytkowany w obszarze geograficznym określonym we Wniosku.
  - 3) umożliwi przeprowadzenie kontroli zakupionego sprzętu ruchomego przez Instytucję Zarządzającą programem lub inną uprawnioną do tego instytucję.
4. Koszty eksploatacji sprzętu ruchomego są kosztami niekwalifikowalnymi.
5. W przypadku niedotrzymania przez Beneficjenta warunków określonych w ust. 3, wydatki w części finansującej ten sprzęt ruchomy nie zostaną rozliczone.
6. Beneficjent zobowiązuje się do prowadzenia, zgodnie z obowiązującymi przepisami, wyodrębnionej ewidencji księgowej dotyczącej realizacji Projektu w sposób umożliwiający identyfikację wszystkich operacji księgowych i bankowych dla wszystkich wydatków w ramach Projektu.
7. Beneficjent zobowiązuje się do poinformowania pisemnie Instytucji Zarządzającej programem, w terminie 30 dni od dnia podpisania Porozumienia, o wszystkich realizowanych przez siebie w dniu podpisania Porozumienia projektach, finansowanych z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności lub innych funduszy Unii Europejskiej.
8. Beneficjent zobowiązuje się do poinformowania pisemnie Instytucji Zarządzającej programem o rozpoczęciu realizacji, w trakcie obowiązywania Porozumienia, wszystkich innych projektów współfinansowanych z funduszy strukturalnych, funduszu Spójności lub innych funduszy Unii Europejskiej, w ciągu 30 dni od dnia podpisania umowy o dofinansowanie każdego z takich projektów.
9. Nie przedstawienie przez Beneficjenta dokumentów, informacji lub wyjaśnień, o których mowa w ust. 2 pkt 1, powoduje wstrzymanie przez Instytucję Zarządzającą programem rozliczania Dofinansowania, co najmniej do czasu dostarczenia przez Beneficjenta tych dokumentów, informacji lub wyjaśnień lub stanowić to może podstawę do wystąpienia do dysponenta właściwej części budżetowej z wnioskiem o zablokowanie Dofinansowania, zgodnie z art. 177 ustawy o finansach.
10. Beneficjent zobowiązuje się zachować określone we Wniosku trwałość Projektu i docelowe wartości wskaźników realizacji Projektu, przez okres 5 lat od daty jego zakończenia finansowego.
11. Beneficjent zobowiązuje się do niedokonywania znaczącej modyfikacji Projektu w rozumieniu art. 57 Rozporządzenia Rady nr 1083/2006.

² Nie stosuje się do projektów podlegających zasadom dotyczącym pomocy publicznej.

12. Beneficjent jest zobowiązany zwrócić Dofinansowanie w terminie wyznaczonym przez Instytucję Zarządzającą programem, w przypadku gdy w okresie 5 lat od dnia zakończenia finansowego realizacji Projektu, Projekt ulegnie znaczącej modyfikacji w rozumieniu art. 57 Rozporządzenia Rady nr 1083/2006.
13. Beneficjent oświadcza, że projekt będący przedmiotem Porozumienia nie był, w trakcie jego trwania i po jego zakończeniu nie będzie przedstawiony do współfinansowania z innych źródeł zewnętrznych niż określone w Porozumieniu, w szczególności z innych programów operacyjnych w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia.
14. Beneficjent ma obowiązek poinformowania Instytucji Zarządzającej programem o pozostawaniu w stanie likwidacji, podleganiu zarządowi komisarycznemu, bądź zawieszeniu swej działalności lub gdy względem Beneficjenta prowadzone są postępowania prawne o podobnym charakterze, w terminie do 7 dni od dnia wystąpienia powyższych okoliczności
15. Beneficjent zobowiązany jest składać corocznie Oświadczenie o kwalifikowalności podatku VAT wraz z zaświadczeniem organu podatkowego, w formie jaka załączona została do Wniosku, w terminie do 31 grudnia każdego roku kalendarzowego przez okres obowiązywania Porozumienia, począwszy od daty Rozpoczęcia realizacji projektu.
16. Niedopełnienie przez Beneficjenta obowiązków określonych w ust. 2 pkt. 3, ust. 6, 7, 8, 10, 13, 15, powoduje wstrzymanie przez Instytucję Zarządzającą programem rozliczania Dofinansowania, co najmniej do czasu dostarczenia przez Beneficjenta dokumentów, informacji lub wyjaśnień lub to może stanowić podstawę do wystąpienia do dysponenta właściwej części budżetowej z wnioskiem o zablokowanie Dofinansowania, zgodnie z art. 177 ustawy o finansach.

Stosowanie przepisów dotyczących zamówień publicznych

§ 9

1. Beneficjent jest zobowiązany do stosowania Prawa zamówień publicznych w zakresie, w jakim ma zastosowanie do Beneficjenta i do Projektu.
2. Opis stosowania Prawa zamówień publicznych w ramach RPO WO 2007-2013 określa Vademecum – tom III.
3. W przypadku stwierdzenia przez Instytucję Zarządzającą programem lub inną uprawnioną instytucję, że podczas realizacji projektu Beneficjent:
  - 1) nie stosował Prawa zamówień publicznych pomimo, że był zobowiązany do jego stosowania, zgodnie z zapisami ust. 1,
  - 2) realizował projekt niezgodnie z Prawem zamówień publicznych, skutkujące stwierdzeniem nieważności umowy zawartej z wykonawcą/dostawcą,
 wydatki poniesione przez Beneficjenta mogą zostać uznane w całości za nieprawidłowe a Instytucja Zarządzająca programem może odstąpić od realizacji Porozumienia lub rozwiązać je w jednym z trybów określonych w § 18.
4. Stwierdzenie przez Instytucję Zarządzającą programem oraz inne podmioty uprawnione do kontroli, naruszenia Prawa zamówień publicznych, które nie skutkuje nieważnością umowy zawartej z wykonawcą/dostawcą powoduje nałożenie korekt finansowych określonych w Vademecum tom III.
5. W przypadku gdy Beneficjent, na podstawie Prawa zamówień publicznych jest zobowiązany do stosowania przepisów o zamówieniach publicznych, jest on również zobowiązany do:
  - 1) Udostępniania wszelkich dokumentów dotyczących udzielania zamówień publicznych, dotyczących Projektu, na żądanie Instytucji Zarządzającej programem lub innych uprawnionych instytucji, w terminach podanych przez Instytucję Zarządzającą programem lub inne uprawnione instytucje.
  - 2) Przekazywania, w terminie do 7 dni, do Instytucji Zarządzającej programem zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty.
  - 3) Przekazywania w terminie 7 dni od podpisania, do Instytucji Zarządzającej programem, umowy z wybranym wykonawcą.
  - 4) Przekazywania, w terminie do 7 dni, do Instytucji Zarządzającej programem informacji o wynikach ewentualnych kontroli przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, oraz o zaleceniach pokontrolnych z tych kontroli.
6. Jeżeli Prezes Urzędu Zamówień Publicznych w wyniku przeprowadzonej przez siebie kontroli stwierdzi istotne naruszenia procedur, które miały wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, zastosowanie ma ust. 3.
7. Dokument, o którym mowa w ust. 5 pkt 3 może podlegać weryfikacji przez Instytucję Zarządzającą programem pod kątem zgodności podmiotowej i przedmiotowej z zapisami Wniosku:
  - 1) W przypadku gdy w wyniku weryfikacji dokumentu o którym mowa w ust. 5 pkt 3 Instytucja Zarządzająca programem stwierdzi niezgodność przedmiotową tego dokumentu z Wnioskiem, wydatki w stosunku do których stwierdzono niezgodność przedmiotową z Wnioskiem mogą zostać uznane przez Instytucję Zarządzającą programem za wydatki niekwalifikowalne, które zgodnie z zapisami § 2 ust. 15 Beneficjent pokrywa w całości ze środków własnych.
  - 2) W przypadku gdy w wyniku weryfikacji dokumentu o którym mowa w ust. 5 pkt 3 Instytucja Zarządzająca programem stwierdzi niezgodność podmiotową tego dokumentu z Wnioskiem, wydatki objęte tym dokumentem mogą zostać uznane przez Instytucję Zarządzającą programem za wydatki niekwalifikowalne, które zgodnie z zapisami § 2 ust. 15 Beneficjent pokrywa w całości ze środków własnych.
8. W przypadkach określonych w ust. 7 Instytucja Zarządzająca programem może wstrzymać rozliczanie Dofinansowania w ramach całkowitych wydatków kwalifikowalnych, do czasu wyjaśnienia sprawy.
9. W przypadku gdy na mocy ustawy Prawo zamówień publicznych Beneficjent nie jest zobowiązany do jej stosowania,

zobowiązuje się do dokonywania wydatków:

- 1) w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów danych nakładów;
  - 2) w sposób umożliwiający terminową realizację Projektu;
  - 3) w wysokości i terminach wynikających z zaciągniętych zobowiązań.
10. Na Beneficjencie spoczywa obowiązek udowodnienia, że zasady określone w ust. 9 zostały zachowane.

Monitoring § 10

1. Beneficjent zobowiązuje się do:
  - 1) Systematycznego monitorowania przebiegu realizacji Projektu oraz informowania, w terminie nie dłuższym niż 7 dni, Instytucji Zarządzającej programem o zaistniałych nieprawidłowościach lub o zamiarze zaprzestania realizacji Projektu,
  - 2) Pomiaru wartości wskaźników realizacji Projektu, zgodnie z Wnioskiem, a w szczególności do pomiaru wartości wskaźników z listy zaimplementowanej do Krajowego Systemu Informatycznego,
  - 3) Złożenia po zakończeniu realizacji Projektu deklaracji odnośnie stworzonych nowych miejsc pracy,
  - 4) Przygotowywania i przekazywania do Instytucji Zarządzającej programem Wniosków o płatność. Wzór wniosku o płatność, zasady oraz terminy składania wniosków o płatność określa Vademecum – TOM III.
  - 5) Przekazywania do Instytucji Zarządzającej programem wszystkich dokumentów i informacji związanych z realizacją Projektu, w szczególności na potrzeby ewaluacji Programu, których Instytucja Zarządzająca programem zażąda, w okresach wskazanych w § 11.
2. Niewykonanie przez Beneficjenta obowiązków, o których mowa w ust. 1 pkt 3-5 powoduje wstrzymanie rozliczania Dofinansowania i stanowi podstawę do rozwiązania Porozumienia.

Kontrola, Audyt, Ewaluacja § 11

1. Beneficjent zobowiązuje się poddać kontroli i audytowi dokonywanej przez Instytucję Zarządzającą programem oraz inne podmioty uprawnione do przeprowadzenia ich przez okres obowiązywania Porozumienia określony w § 2 ust. 2, oraz zobowiązuje się stosować do zaleceń wydanych na podstawie przeprowadzonej kontroli lub audytu. Kontrolę przeprowadza się w zakresie prawidłowości realizacji projektu, w tym m.in.:
  - 1) w zakresie kwalifikowalności podatku od towarów i usług VAT,
  - 2) w zakresie stwierdzenia czy Projekt generuje dochody, powodujące pomniejszenie lub zwrot Dofinansowania,
  - 3) w zakresie przestrzegania przez Beneficjenta przepisów dotyczących pomocy publicznej,
  - 4) w zakresie przestrzegania Prawa zamówień publicznych.
2. Kontrolę lub audyt przeprowadza się w siedzibie Beneficjenta lub w miejscu realizacji Projektu lub na dokumentacji w siedzibie Instytucji Zarządzającej programem.
3. Kontrole lub audyty mogą być przeprowadzane lub wznawiane:
  - 1) po złożonym Wniosku o płatność rozliczającym część przyznanego Dofinansowania,
  - 2) po złożeniu Wniosku o płatność całkowicie rozliczającym przyznane Dofinansowanie,
  - 3) przez okres 5 lat od daty zakończenia finansowego realizacji Projektu, zwłaszcza w celu:
    - a. sprawdzenia utrzymania przez Beneficjenta zakładanych we Wniosku wskaźników,
    - b. sprawdzenia kwalifikowalności podatku VAT,
    - c. sprawdzenia dochodu generowanego przez Projekt,
    - d. sprawdzenia przestrzegania przepisów dotyczących pomocy publicznej.
4. Beneficjent zobowiązuje się do zapewnienia Instytucji Zarządzającej programem, oraz innym instytucjom uprawnionym do przeprowadzenia kontroli lub audytu w zakresie prawidłowości realizacji Projektu, wglądu we wszystkie dokumenty, w tym dokumenty elektroniczne, przez cały okres ich przechowywania określony w § 13, a także do tworzenia ich uwierzytelnionych kopii i odpisów. Za dokumenty związane z realizacją Projektu uznaje się wszystkie dokumenty związane z oceną prawidłowości realizacji Projektu określoną w ust. 1. Są to między innymi oryginały Wniosku i Porozumienia, wnioski o płatność oraz oryginały dokumentacji do nich załączonej – dokumentów finansowych, dokumenty księgowe potwierdzające prowadzenie wyodrębnionej rachunkowości, deklaracje VAT, umowy z wykonawcami /dostawcami, dokumenty związane z wyłonieniem wykonawcy/dostawcy, korespondencję prowadzoną w ramach Projektu, itd.
5. Beneficjent zobowiązuje się do zapewnienia Instytucji Zarządzającej programem oraz innym instytucjom uprawnionym do przeprowadzenia kontroli lub audytu w zakresie prawidłowości realizacji Projektu do pełnego dostępu do obiektów, urządzeń, terenów i pomieszczeń w których realizowany jest Projekt.
6. Beneficjent zobowiązuje się do zapewnienia obecności podczas kontroli lub audytu osób, które udzielą wyjaśnień na temat wydatków, realizacji i pozostałych zagadnień związanych z realizacją Projektu.

Wzór

7. W przypadku stwierdzenia podczas kontroli lub audytu nieprawidłowości, rozliczanie Dofinansowania na rzecz Beneficjenta może zostać wstrzymane do czasu usunięcia nieprawidłowości.
8. Niespełnienie przez Beneficjenta warunków określonych w ust. 4-6 lub stosowanie innych utrudnień w przeprowadzeniu kontroli lub audytu, traktowane będą jako odmowa poddania się kontroli lub audytu i powodują odpowiednio wstrzymanie rozliczania Dofinansowania na rzecz Beneficjenta lub wystąpienie do dysponenta właściwej części budżetowej z wnioskiem o zablokowanie dofinansowania, zgodnie z art. 177 ustawy o finansach.
9. Instytucja Zarządzająca programem jest upoważniona do przetwarzania danych osobowych, związanych z realizacją Projektu, dla potrzeb kontroli lub audytu, monitoringu i ewaluacji Projektu.
10. Beneficjent zobowiązuje się do współpracy z osobami, np. ankieterami, dokonującymi w imieniu Instytucji Zarządzającej programem ewaluacji programu w okresie do 5 lat od daty zakończenia finansowej realizacji projektu.
11. Ze strony Beneficjenta do przetwarzania danych osobowych dopuszczone zostaną osoby posiadające imienne upoważnienie, wystawione przez Beneficjenta zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa polskiego.
12. Beneficjent jest zobowiązany do przekazywania Instytucji Zarządzającej programem informacji i wyników o kontrolach i audytach przeprowadzonych w ramach realizacji Projektu przez uprawnione instytucje, w terminie 7 dni od daty otrzymania dokumentu stwierdzającego ustalenia kontroli.
13. Zasady przeprowadzenia kontroli przez Instytucję Zarządzającą programem określa Vademecum – tom III.

Audyt Zewnętrzny

§ 12

1. Beneficjent zobowiązuje się do przeprowadzenia audytu zewnętrznego Projektu w przypadku, gdy całkowita wartość Projektu, określona w § 2 ust. 7 niniejszego Porozumienia, przekracza 40 000 000 zł.
2. Zasady przeprowadzenia przez Beneficjenta audytu, o którym mowa w ust. 1, określa Vademecum – tom III.

Archiwizacja i przechowywanie dokumentów

§ 13

1. Beneficjent zobowiązuje się do przechowywania dokumentacji związanej z realizacją Projektu w swojej siedzibie do dnia 31 grudnia 2020 r., z zastrzeżeniem ust. 2. Za dokumentację związaną z realizacją Projektu uznaje się dokumenty wymienione w § 11 ust. 4 oraz wszelką korespondencję prowadzoną w ramach Projektu z Instytucją Zarządzającą programem, np. oryginały wniosków i Porozumień w sprawie dofinansowania, wnioski o płatność oraz oryginały dokumentacji do nich załączonej, umowy z wykonawcami/dostawcami, dokumentację przetargową lub jej odpowiednik określony w niniejszym Porozumieniu dla beneficjentów nie stosujących prawa zamówień publicznych, itd.
2. Beneficjent jest zobowiązany do przechowywania dokumentów dotyczących pomocy publicznej, przez okres 10 lat od dnia zawarcia niniejszego Porozumienia, ale nie krócej niż do dnia 31 grudnia 2020 r.
3. Instytucja Zarządzająca programem może przedłużyć termin, o którym mowa w ust. 1 i 2, informując o tym Beneficjenta na piśmie przed upływem tego terminu.
4. W przypadku zmiany miejsca przechowywania dokumentów jak również w przypadku zawieszenia, zaprzestania lub likwidacji przez Beneficjenta działalności Beneficjent zobowiązuje się do pisemnego poinformowania Instytucji Zarządzającej programem, w terminie do 14 dni, o nowym miejscu przechowywania dokumentów.
5. Zmiana miejsca przechowywania dokumentacji bez pisemnego poinformowania Instytucji Zarządzającej programem albo jej przechowywanie a także jej zniszczenie, zagubienie lub zdekompletowanie, które spowodują niemożność dokonania kontroli, o której mowa w § 11, stanowić mogą podstawę do zwrotu środków Dofinansowania przez Beneficjenta.

§ 14

Beneficjent zobowiązuje się do przedstawiania na żądanie Instytucji Zarządzającej programem wszelkich informacji i wyjaśnień związanych z realizacją Projektu w wyznaczonym przez nią terminie.

Informacja i promocja

§ 15

Beneficjent zobowiązuje się do:

1. Zapewnienia informowania społeczeństwa o współfinansowaniu realizacji Projektu przez Unię Europejską, ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, zgodnie z wymogami:
  - 1) Rozporządzenia Komisji nr 1828/2006 – w szczególności art. 8 i 9,
  - 2) Wytycznych w zakresie informacji i promocji wydanymi zgodnie z Ustawą.
  - 3) Strategii Komunikacji Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności w Polsce w latach 2007-2013.
2. Wypełniania obowiązków w zakresie informacji i promocji określonych we Wniosku.
3. Wypełniania obowiązków w zakresie informacji i promocji zgodnie z wytycznymi Instytucji Zarządzającej programem określonymi w Vademecum – tom III.

4. Niestosowanie się do obowiązków w zakresie informacji i promocji, zgodnie z ust. 3, może skutkować wstrzymaniem rozliczania Dofinansowania.
5. Instytucja Zarządzająca programem udostępnia Beneficjentowi wymagane logotypy, stosowane w działaniach promocyjnych poprzez stronę internetową Programu.
6. Na potrzeby realizacji obowiązków Instytucji Zarządzającej programem związanych w promocją i informacją w ramach Programu, Beneficjent udostępnia Instytucji Zarządzającej programem oraz udziela nieodpłatnie licencji niewyłącznej obejmującej prawo do korzystania z materiałów zdjęciowych, audiowizualnych, drukowanych, prezentacji oraz innych materiałów promocyjnych dotyczących realizowanego Projektu.

Zmiany w Porozumieniu i Projekcie

§ 16

1. Beneficjent zgłasza w formie pisemnej Instytucji Zarządzającej programem zmiany dotyczące realizacji Projektu, nie później niż 30 dni przed planowanym Zakończeniem finansowym realizacji Projektu.
2. Zmiany wartości poszczególnych kategorii wydatków lub wskaźników realizacji Projektu, określonych we Wniosku, spowodowane czynnikami innymi niż określone w ust. 8 lub 12 wymagają akceptacji Instytucji Zarządzającej programem.
3. O wprowadzeniu zmian, o których mowa w ust. 2, do Porozumienia w formie aneksu decyduje Instytucja Zarządzająca programem.
4. W razie wystąpienia niezależnych od Beneficjenta okoliczności lub działania siły wyższej, powodujących konieczność wprowadzenia zmian do Projektu, Strony Porozumienia uzgadniają zakres zmian w Porozumieniu, które są niezbędne dla zapewnienia prawidłowej realizacji Projektu.
5. W trosce o dobro realizacji Programu Instytucja Zarządzająca programem może odmówić zgody na wprowadzenie zmian do Projektu bez podania przyczyn.
6. Zmiany w Porozumieniu nie mogą prowadzić do zwiększenia Dofinansowania określonego w § 2 ust. 10 z zastrzeżeniem ust. 7.
7. W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca programem może podjąć decyzję o zwiększeniu Dofinansowania, o którym mowa w § 2 ust. 10, na zasadach przez siebie określonych.
8. Jeżeli w wyniku przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego suma wartości kategorii wydatków objętych postępowaniem **ulegnie zmniejszeniu** w stosunku do sumy wartości tych kategorii wydatków określonych we Wniosku, wysokość Dofinansowania dotyczącego tych kategorii wydatków ulega odpowiedniemu zmniejszeniu z zachowaniem udziału procentowego Dofinansowania w wydatkach kwalifikowalnych, określonego w § 2 ust. 10.
9. W przypadku, gdy po rozstrzygnięciu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego suma wartości kategorii wydatków objętych tym postępowaniem ulegnie zmniejszeniu w stosunku do sumy wartości tych kategorii wydatków określonych we Wniosku, Instytucja Zarządzająca programem na pisemny wniosek Beneficjenta może wstrzymać zmniejszenie wysokości Dofinansowania, o którym mowa w ust. 8, do czasu rozstrzygnięcia ostatniego postępowania o udzielenie zamówienia w ramach Projektu obejmującego inne kategorie wydatków.
10. W sytuacji, gdy w wyniku rozstrzygnięcia wszystkich zaplanowanych w ramach Projektu postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, po wstrzymaniu przez Instytucję Zarządzającą programem, o którym mowa w ust. 9, wartość wydatków kwalifikowalnych **ulegnie zmniejszeniu** w stosunku do wartości wydatków kwalifikowalnych określonych we Wniosku, wysokość dofinansowania Projektu ulega odpowiedniemu zmniejszeniu z zachowaniem udziału procentowego Dofinansowania w wydatkach kwalifikowalnych, określonego w § 2 ust. 10.
11. W przypadku, gdy zbyt późny planowany termin rozstrzygnięcia ostatniego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w ramach Projektu wpływa niekorzystnie na realizację Programu, Instytucja Zarządzająca programem może odstąpić od wstrzymania, o którym mowa w ust. 9. W takim przypadku Instytucja Zarządzająca programem informuje Beneficjenta pisemnie o odstąpieniu.
12. Jeżeli w wyniku przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego suma wartości kategorii wydatków objętych postępowaniem **ulegnie zwiększeniu** w stosunku do sumy wartości tych kategorii wydatków, określonych we Wniosku, wysokość Dofinansowania dotyczącego tych kategorii wydatków nie ulega zmianie, z zastrzeżeniem ust. 7.
13. Zmiany, o których mowa w ust. 7, 8, 10 i 12, wymagają dokonania zmiany Porozumienia w formie aneksu po zakończeniu każdego postępowania o udzielenie zamówienia dotyczącego Projektu.
14. Zmiany rachunków bankowych określonych w Porozumieniu dokonuje się w drodze aneksu do Porozumienia.

§ 17

1. Zmiany treści Porozumienia oraz załączników do Porozumienia (o ile zapisy Porozumienia nie stanowią inaczej) wymagają formy pisemnego aneksu do Porozumienia.
2. W przypadku zmian do Porozumienia wymagających zawarcia kolejno w niedługim okresie czasu kilku aneksów, za pisemną zgodą Instytucji Zarządzającej programem może zostać zawarty jeden aneks uwzględniający wszystkie te zmiany. W takim przypadku, do czasu zawarcia aneksu Beneficjent jest zobowiązany do informowania Instytucji Zarządzającej programem na piśmie o kolejnych zmianach, które zostaną ujęte w aneksie, a Instytucja Zarządzająca programem pisemnie potwierdza możliwość wprowadzenia takich zmian.

3. W przypadku wyrażenia zgody, o której mowa w ust. 2, Instytucja Zarządzająca programem w uzasadnionych przypadkach może podjąć decyzję o cofnięciu tej zgody i podpisaniu aneksu we wcześniejszym terminie.

Rozwiązanie Porozumienia

§ 18

1. Instytucja Zarządzająca programem może rozwiązać niniejsze Porozumienie za wypowiedzeniem, z zachowaniem jednomiesięcznego terminu wypowiedzenia, jeżeli:
  - 1) Beneficjent nie rozpoczął realizacji projektu w terminie 3 miesięcy od ustalonego w § 3 ust. 1 pkt 1 dnia Rozpoczęcia realizacji projektu, z przyczyn leżących po stronie Beneficjenta.
  - 2) Beneficjent zaprzestał realizacji Projektu lub realizuje go w sposób niezgodny z Porozumieniem, przepisami prawa lub procedurami właściwymi dla Programu, lub nie przestrzega zapisów Porozumienia w okresie jej obowiązywania lub Instytucja Zarządzająca programem lub Instytucja Certyfikująca/Pośrednicząca w certyfikacji stwierdzi inne nieprawidłowości wydatków Beneficjenta, o których mowa w § 6 ust. pkt 2 i § 6 ust. 4.
  - 3) Beneficjent wykorzystał Dofinansowanie niezgodnie z Porozumieniem.
  - 4) Beneficjent odmówił poddania się kontroli lub audytowi uprawnionych instytucji, lub rażąco utrudniał przeprowadzenie kontroli lub audytu.
  - 5) Beneficjent w terminie określonym przez uprawnione instytucje, z przyczyn leżących po stronie Beneficjenta, nie usunął stwierdzonych nieprawidłowości.
  - 6) Beneficjent nie przedłożył, pomimo pisemnego wezwania przez Instytucję Zarządzającą programem, poprawnego Wniosku o płatność.
  - 7) Beneficjent nie przestrzegał procedur udzielania zamówień publicznych, o których mowa w § 9 Porozumienia, pomimo zaistnienia przesłanek do ich stosowania.
  - 8) Została stwierdzona przez Instytucję Zarządzającą programem niezgodność, lub niemożliwość wdrożenia zaleceń w celu osiągnięcia zgodności z dyrektywą z Dyrektywą Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (z późn. zm.).
2. Instytucja Zarządzająca programem może rozwiązać niniejsze Porozumienie bez wypowiedzenia, jeżeli:
  - 1) Beneficjent wykorzysta w całości bądź w części przyznane Dofinansowanie na cel inny niż określony we Wniosku lub niezgodnie z Porozumieniem.
  - 2) Beneficjent złoży podrobione, przerobione lub stwierdzające nieprawdę dokumenty w celu uzyskania Dofinansowania w ramach Porozumienia.
  - 3) Wobec Beneficjenta został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości, lub gdy Beneficjent pozostaje w stanie likwidacji, lub gdy podlega zarządowi komisarycznemu, lub gdy zawiesił swoją działalność, lub jest przedmiotem postępowań o podobnym charakterze.
  - 4) Po upływie 3 miesięcy od dnia zawieszenia realizacji przez Beneficjenta obowiązków wynikających z Porozumienia w rezultacie wystąpienia Siły wyższej, jeżeli przed upływem powyższego terminu nie ustanie działanie siły wyższej.
  - 5) Beneficjent po ustaniu Siły wyższej nie przystąpił niezwłocznie do wykonania Porozumienia, w tym realizacji Projektu, lub nie spełnił swoich obowiązków wynikających z Porozumienia w ciągu okresu wskazanego w pkt 4, liczonego od dnia ustania działania Siły wyższej.
3. W przypadku rozwiązania Porozumienia z powodów, o których mowa w ust. 1 i 2, Instytucja Zarządzająca programem informuje dysponenta właściwej części budżetowej o rozwiązaniu Porozumienia i przyczynach je uzasadniających.
4. Porozumienie może zostać rozwiązane w wyniku zgodnej woli Stron, bądź w wyniku wystąpienia okoliczności, które uniemożliwiają dalsze wykonywanie obowiązków w niej zawartych.
5. W przypadku rozwiązania Porozumienia, Beneficjent nie ma prawa do rozliczenia Dofinansowania tej części wydatków, która odpowiada prawidłowo zrealizowanej części Projektu.

Ustalenia dotyczące Siły Wyższej

§ 19

1. Beneficjent nie jest odpowiedzialny wobec Instytucji Zarządzającej programem lub nie jest uznany za naruszającego postanowienia Porozumienia w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem obowiązków wynikających z Porozumienia tylko w takim zakresie, w jakim takie niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest wynikiem działania Siły wyższej.
2. Beneficjent jest zobowiązany niezwłocznie, tj. w terminie do 7 dni, chyba że działanie Siły wyższej to uniemożliwia, poinformować Instytucję Zarządzającą programem o fakcie wystąpienia działania Siły wyższej, udowodnić te okoliczności poprzez przedstawienie dokumentacji potwierdzającej wystąpienie zdarzeń mających cechy Siły wyższej, oraz wskazać zakres i wpływ jaki miało zdarzenie na przebieg realizacji Projektu.
3. Każda ze Stron Porozumienia jest zobowiązana do niezwłocznego, tj. w terminie do 7 dni, chyba że działanie Siły wyższej to uniemożliwia, pisemnego zawiadomienia drugiej Strony Porozumienia o zajściu przypadku Siły wyższej wraz z uzasadnieniem. O ile druga ze Stron Porozumienia nie wskaże inaczej na piśmie, Strona Porozumienia, która dokonała zawiadomienia będzie kontynuowała wykonywanie swoich obowiązków wynikających z Porozumienia, w takim zakresie,

Wzór

- w jakim jest to praktycznie uzasadnione i faktycznie możliwe, jak również musi podjąć wszystkie alternatywne działania i czynności zmierzające do wykonania Porozumienia, których podjęcia nie wstrzymuje działanie Siły wyższej.
4. Z zastrzeżeniem § 18 ust. 2 pkt 4 i pkt 5 Porozumienia, w przypadku ustania działania Siły wyższej, Strony Porozumienia przystąpią do realizacji swoich obowiązków wynikających z Porozumienia.
  5. W przypadku, gdy dalsza realizacja Projektu nie jest możliwa z powodu działania Siły wyższej, Beneficjent jest zobowiązany rozwiązać Porozumienie w trybie określonym w § 18.

Postanowienia końcowe

§ 20

W sprawach nieuregulowanych niniejszym Porozumieniem zastosowanie mają:

1. Obowiązujące odpowiednie reguły, zasady i postanowienia wynikające z Programu, Szczegółowego opisu, obowiązujących procedur, wytycznych, informacji Instytucji Zarządzającej programem, a w szczególności Vademecum.
2. Odpowiednie przepisy pierwotnego i wtórnego prawa wspólnotowego.
3. Właściwe akty prawa polskiego, w szczególności:
  - ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.),
  - ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 157, poz. 1240),
  - ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. 2009, Nr 84, poz. 712),
  - ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.),
  - ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r., Nr 223, poz. 1655),
  - ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r., Nr 59, poz. 404 z późn. zm.),
  - ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r., Nr 129, poz. 902 z późn. zm.),
  - ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2004 r. Nr 54, poz. 535 z późn. zm.),
  - ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 z późn. zm.)
  - Kodeks Postępowania Administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.)oraz właściwe rozporządzenia wykonawcze lub wytyczne do powyższych ustaw.
4. Instytucja Zarządzająca programem zobowiązuje się do stosowania ustawy o ochronie danych osobowych i ustawy o dostępie do informacji publicznej w zakresie, w jakim wykorzystywać będzie dane Beneficjenta a także informacje o realizowanym Projekcie do celów związanych z zarządzaniem i wdrażaniem Programu, w szczególności do celów monitoringu, sprawozdawczości, kontroli, audytu, ewaluacji, informacji i promocji.
5. Beneficjent wyraża zgodę na upublicznienie swoich danych a także informacji o realizowanym Projekcie w celach określonych w ust. 4.

§ 21

1. Wszelkie wątpliwości związane z realizacją Porozumienia lub Projektu Strony Porozumienia wyjaśniają w formie pisemnej.
2. W przypadku powstania sporów pomiędzy Stronami Porozumienia prawem właściwym do ich rozstrzygnięcia jest prawo obowiązujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Spory wynikające z realizacji Porozumienia, rozstrzyga właściwy rzeczowo według siedziby Instytucji Zarządzającej programem, sąd powszechny.
4. Strony Porozumienia podają następujące adresy do korespondencji w trakcie wykonywania Porozumienia i realizacji Projektu:
  - a) Instytucja Zarządzająca programem: .....
  - b) Beneficjent: .....
5. Zmiana adresu przez którąkolwiek ze Stron Porozumienia wymaga zawarcia aneksu do Porozumienia.
6. W przypadku zmiany adresu przez którąkolwiek ze Stron Porozumienia, bez uprzedniego poinformowania o tym fakcie drugiej Strony, wszelką korespondencję przesłaną na ww. adresy Stron Porozumienia uznaje się za skutecznie doręczoną, niezależnie od tego czy korespondencja została faktycznie odebrana przez Strony Porozumienia.

§ 22

Porozumienie zostało sporządzone w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, w tym jednym dla Beneficjenta, oraz dwóch dla Instytucji Zarządzającej programem.

§ 23

Porozumienie wchodzi w życie z dniem podpisania przez obie Strony.

Integralną część niniejszego Porozumienia stanowią załączniki:

Załącznik nr 1a – Pełnomocnictwo do podpisania Porozumienia ze strony Instytucji Zarządzającej programem .

Załącznik nr 1b – Pełnomocnictwo do podpisania Porozumienia ze strony Beneficjenta.

Załącznik nr 2 – Wniosek o dofinansowanie projektu o numerze ewidencyjnym .....

Załącznik nr 3 – Podział rozliczenia kwoty dofinansowania na kolejne lata realizacji projektu.

Załącznik nr 4 - Prognoza składania wniosków o płatność

Załącznik nr 5 - Vademecum dla beneficjentów RPO WO 2007-2013 – Tom III.

Załącznik nr 6 –Prognoza składania wniosków o płatność na następny rok

Podpisy i pieczęcie:

.....

Instytucja Zarządzająca programem

.....

Beneficjent

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCIUNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO**Podział rozliczenia kwoty dofinansowania na kolejne lata realizacji projektu**

Nazwa beneficjenta:.....

Tytuł projektu:.....

Numer ewidencyjny wniosku:.....

Numer Porozumienia:.....

Data podpisania Porozumienia: .....

Klasyfikacja budżetowa projektu:

Dział	Rozdział

Podział kwoty dofinansowania na kolejne lata realizacji projektu

w PLN (do 2 miejsc po przecinku)

Rok	Planowana kwota wydatków	Należna wysokość dofinansowania:			Wkład własny			
		Ogółem	Wydatki majątkowe	Wydatki bieżące	Ogółem	Budżety jst *	Inne środki publiczne *	Inne środki, w tym prywatne *
<i>l</i>	2=3+6	3=4+5	4	5	6=7+8+9	7	8	9
<i>n</i> **								
OGÓŁEM								

*Środki budżetów jednostek samorządu terytorialnego, inne krajowe środki publiczne oraz inne środki w części stanowiącej współfinansowanie projektu

** *n* – rok podpisania Porozumienia (w roku podpisania umowy IZ określa poziom możliwych płatności od IZ dla Beneficjenta – zgodnie zapisami dotyczącymi Programu w ustawie budżetowej na dany rok)

Podpisy: .....

.....

*Instytucja Zarządzająca**Beneficjent*

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCIUNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO**Prognoza składania wniosków o płatność**

Nazwa beneficjenta:.....

Tytuł projektu:.....

Numer projektu:.....

Numer Porozumienia:.....

Data podpisania Porozumienia: .....

Klasyfikacja budżetowa projektu:

Dział	Rozdział

Prognoza składania wniosków o płatność

w PLN (do 2 miejsc po przecinku)

Okres (rok, miesiąc)		Planowana kwota wydatków	Należna wysokość dofinansowania		
Rok	Miesiąc		Ogółem	Wydatki majątkowe	Wydatki bieżące*
1	2	3	4=5+6	5	6
20...	styczeń				
	luty				
	marzec				
	kwiecień				
	maj				
	czerwiec				
	lipiec				
	sierpień				
	wrzesień				
	październik				
	listopad				
	grudzień				
OGÓŁEM					

Podpisy: .....

Beneficjent

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCIUNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO**Prognoza składania wniosków o płatność na następny rok**

Nazwa beneficjenta:.....

Tytuł projektu:.....

Numer projektu:.....

Numer Porozumienia:.....

Data podpisania Porozumienia: .....

Klasyfikacja budżetowa projektu:

Dział	Rozdział

Prognoza składania wniosków o płatność na następny rok

w PLN (do 2 miejsc po przecinku)

Okres (rok, miesiąc)		Planowana kwota wydatków	Należna wysokość dofinansowania		
Rok	Miesiąc		Ogółem	Wydatki majątkowe	Wydatki bieżące*
1	2	3	4=5+6	5	6
20...	styczeń				
	luty				
	marzec				
	kwiecień				
	maj				
	czerwiec				
	lipiec				
	sierpień				
	wrzesień				
	październik				
	listopad				
grudzień					
OGÓŁEM					

Podpisy: .....

.....

Instytucja Zarządzająca

Beneficjent